

OŚMNAŚCIE (118) *nm*

ośmnaście (111), **ośminaście** (3), **ośmnacie** (2), **ośmnaście** (1), **hośmnaście** (1), **[osimnaście]**; ośminaście *Mącz* (3); ośmnaście : ośmnacie : ośmnaście : hośmnaście *ZapWar* (2:2:1:1).

oś- (89), oś- (17), os- (5), ośfz- (1), o(s)z- (4), o(s)- (2); -m- (22), -m- (17), -(m)- (72).

o oraz e *jasne*; -nā- (99), -na- (2); -nā- : -na- *UstPraw* (1:1), *BibRadz* (6:1).

N (*cum m pers*) ośmnaście (9). (*cum subst*) ośmnaście (24). (*poza związkami z rzeczownikiem*) ośminaście *Mącz* (3), ośmnaście (2) *Murm*, *Mymer*¹. ◇ *G* ośminaście (8) *ZapWar* (4), *BibRadz*, *SienLek*, *WujNT* (2), ośmnaście (9) *BielKron*, *BiałKat* (2), *RejZwierc*, *SkarŻyw*, *SarnStat* (4), ośmnaście *LatHar* (2). ◇ *A* (*cum m pers*) ośmnaście (7). (*cum subst*) ośmnaście (47), ośminaście (1); ośmnaście : ośminaście *GliczKsiąż* (2:1). (*poza związkami z rzeczownikiem*) ośmnaście (1). ◇ *I* ośmnaście (1). ◇ *L* ośminaście (3) *BielŻyw*, *Diar*, *BielKron*, ośminaściu (1) *SkarŻyw*.

Składnia orzeczenia: ośmnaście (kogo, czego) jest, było, będzie (6).

W składni rzędu lub zgody z rzeczownikiem przedmiotu liczonego dla poszczególnych przypadków: w składni rzędu: *N* (32), *A* (52), *I* (1), *L* (3); w składni zgody: *N* (1), *L* (1).

Sł stp: hośmnacie, hośmnacie, osiemnacie, ośmnacie, ośmnaście, ośmnacie, ośmnacie, *Cn* notuje, *Linde XVII w.*

Liczebnik główny; octodecim *Murm*, *Mymer*¹, *PolAnt*, *Mącz*, *Cn*; decem et octo *Murm*, *Vulg*, *PolAnt*, *Modrz*, *JanStat*; duodeviginti *Murm*, *Mącz*, *Cn*; decemocto *Miech*, *JanStat*; octodecem, octo et decem *PolAnt* (118) : Octodecim, vel decem et octo, seu duo de viginti. xvij. Achtzehn Ośmnaścye. *Murm* 199; *Mymer*¹ 42v; Duodeviginti pro octodecim, Ośminaście. *Mącz* 97d.

W połączeniu z rzeczownikiem (lub zaimkiem) przedmiotu liczonego (czasem z elipsą rzeczownika) (113) :

W składni rzędu z rzeczownikiem przedmiotu liczonego (83): Thaky gwalthownyk ma placzycz oszmnaście kop podolńkych *MetrKor* 34/135v, 40/820; Iakom ya nyewzial gothovich pyenyadzy yako oszmnaście kop po vczlyvem Stanysławyve *ZapWar* 1524 nr 2227, 1526 nr 2322; *MiechGlab* 2, 69; *KromRozm III* C4; abyście pozwolili po ośminaście groszy z łanu wedle starych kwitacyj *Diar* 64; Látác nye czynyá nigdy człoweyká godnego ná małżeństwo/ á zwłáfczá gdy yuż młodzienec będzie w osminaścye ábo we dwádzyescyá lat á trzydzyesci mu nye będzie/ ále czás/ potrzebá/ y fluffnosť. *GliczKsiąż* P4v, P2v; *GroicPorz* r3, bb2; *KrowObr* 230, 231; *Leop* 3.Reg 7/15, 4.Reg 25/17, 2.Esdr 7/11; *UstPraw* Bv, I2v; Pereł niemalich okrąglicz ośmnaście par. *WyprKr* 17v, 8v, 9v; Wyfokość flupu iednego byłá na ośmnaście łokiet *BibRadz Ier* 52/21, 2.Reg 8/13, 1.Esdr 8/9, I 418c marg, *Luc* 13/16; Krolował Saul zá żywotá Sámuelowego ośmnaście lat/ á po iego śmierci dwie lecie. *BielKron* 68; Infulá Gotlándyey ná przeciwko Gottiey ná morzu ma mil ośmnaście ná dłużá *BielKron* 293, 11v, 49v, 51, 83, 150v (24); náły nie vmieiąc píma/ więczey dobrego poštánawiáli zá cztery pięć dni/ niż dziś zá niedziel liedmnaście/ ośmnaście. *GórnDworz* G5; á Prętów w Lan ośmnaście małz liczyć. *GrzepGeom* L4v, L2v, L3, L4v, Mv; zdał sie mu [cesarzowi] gołpodarz bárzo ftháry á żoná bárzo młoda/ iákoby w ośmnaście lath. *HistRzym* 59v; *BudBib* 1.Esdr 8/9, 3.Esdr 1/42; *CzechRozm* 139; *ModrzBaz* 29v; *SkarJedn* 106, 182; Gdy miał lat ośmnaście/ vpomináli go

rodzice/ áby żonę wziął *SkarŻyw* 178, 13, 21, 284, 290, 308, 460; y zabił [*Konrad*] pánow tey ziemice sławnych ośmnaście/ á ludu polpolitego łżeść łet *StryjKron* 300, 421 [2 r.]; ktory trzy látá y ośmnaście Niedziel nie wychodząc w wieży siedział *GórnrOzm* E3v; *LatHar* 538; *WujNT Luc* 13/4; w tákowéy rzeczy ten/ ktory líft do łádu wnoší/ támże będzie powinien miánowác ośmnaście świádków *SarnStat* 327 [*idem* 767]; w tákowéy rzeczy łzláchćic obwiniony y olkárżony będzie łie oczyściá ośmnaście świádków łzláchćiców *SarnStat* 408, 274, 376, 693, 767; [A zadna niema bicz profellfovana áłz by miała ofimnafczie lath *StatNorb* 107].

W składni zgody z rzeczownikiem przedmiotu liczonego (3): że Alexander był wołminałcie łeciech gdy począł krolowác *BielŻyw* 164; *SkarJedn* 107; Wdziewięći łeciech záręczona zá mąż/ w ośminaściu wćierpiáá. *SkarŻyw* 152.

G w składni rzádu lub zgody z rzeczownikiem przedmiotu liczonego (18): czasthką dziedzyczną slachathnyey nyegdy katharzyny czorky nyegdy slachathnyego Mykolaya byką [!] tha myotho [!] nyaymenv otrambuschay [!] nya wpadek weczny do hoszmynyaczcze nyeczal *ZapWar* 1513 nr 2063; a ny wzyala korda y pyenyandy osmnaczye grossy gvaltem *ZapWar* 1520 nr 2254, 1514 nr 2173, 1523 nr 2296; *BibRadz Gen* 14/13; A gdy dołzedł lat ośmnałcie/ dufáiąc łwoim náukam/ [...] iáł kázác á náuczác *BielKron* 165; Tá niemoc w mężczyznach do ośminałcie lath może być vłeczóná *SienLek* 58; *BiałKat* c, 288v; *RejZwierc* 274; *SkarŻyw* 388; *LatHar* +6v, 202; A oto niewiáłtá/ ktora miáá duchá niemocy od ośminaście łat *WujNT Luc* 13/11, *Luc* 13/16; tákowy ielłi będzie pozwan do łádu zamkowégo/ nieináczyé ma byđż pokonan/ iedno miánowániém ośmnaście świátków *SarnStat* 506 [*idem* 932], 781, 932; [Ani thełz zadney do zakonv niemaia przýącz ktorey by niebelo ośminałcie lath. *StatNorb* 87].

Z elipsą rzeczownika przedmiotu liczonego (9): *GliczKsiqż* P3; *Leop* 1.Par 18/12, *Ez* 48/35; *BibRadz* 1.Par 12/31; *BielKron* 431v, 454v; Piją tedy dnia piérwłżégo kielifzków łżeść/ [...] piátégo człternaście/ łzółłégo łzełnaście/ łiódmégo ośmnaście *Oczko* 20, 20; w tákowéy rzeczy łzláchćic obwiniony y olkárżony będzie łie oczyściá ośmnaście świádków łzláchćiców: które my łami obierzemy ze trzech ośmnaście [*ex ter decemocto JanStat* 377]/ to ielł/ z piędćłieśiát y człłéréł świádków łzláchćiców *SarnStat* 408.

Zestawienie: »ośminaście a ośminaście« = *po osiemnaście; duodeviceni Mącz, Cn* (1): Duodeviceni denarii, Ośminaście á ośminaście *Mącz* 97d.

Zestawienia liczebnikowe (25): ná ktore [*koncylijum*] [...] zebráło łye było do Nicei trzy łtá y ośmnałcye biłkupow. *KromRozm III* G4; *KrowObr* 230, 231; łpráwił vłiec zbroyny ze trzech łet y z ośminaście [*octodecim et trecentos*] łłuzebnikow łwych *BibRadz Gen* 14/14, 1.*Esdr* 8/9; *BielKron* 11v; Wyznánié Wiáry trzech łet y ośmnaście Biłkupów ná Concilium Niceńłkim. *BiałKat* c, 288v; *BudBib* 1.*Esdr* 8/9; *ModrzBaz* 29v; iáko na nim [*na synodzie*] oycowie S. trzyłtá y ośmnaście/ łelz moc w Rzýmłkim Biłkupie ználi *SkarJedn* 107, 106, 182; áłz łto y ośmnaście ran odniołłá. *SkarŻyw* 21, 284, 388; *LatHar* +6v, 202.

A Abifai záš łyn Sárwiey/ porázil Edom w padole Solnym/ ośmnaście thyłięcy [*decem et octo milia*] *Leop* 1.Par 18/12, *Ez* 48/35; *BibRadz* 2.Reg 8/13, 1.Par 12/31; czynil łzkody Turkom Skánderbeg/ zebrawłzy ludu ośmnaście tyłięc pokuil łie dobywác záłię Swátygrádá *BielKron* 249; áby Zupy nie

taniéy bywály przedawáne/ iedno zá ośmnaście tysięcy grzywien [*pro decem et octo millibus marcis JanStat 42*] *SarnStat 376*.

lynow Iozue y Ioábowych: dwa tyfiacă/ ośmfet/ y ośmnaście [*duo milia octingenti decem et octo*].
Leop 2, Esdr 7/11.

Cf **OŚMIORONAŚCIE, OŚMNAŚCIEKROĆ, OŚMNAŚCIESET**

TG